ECLI:LV:RIRT:2019:1205.C33364919.4.S

Lietas Nr.C33364919
Lietas arhīva Nr.C-3649-19/23

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jūrmalā 2019.gada 5.decembrī

Rīgas rajona tiesa, tiesnese I.Gaile,
rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras lietu /pers. A/ prasībā pret SIA "Mācību un konsultāciju centru ABC" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 15.maijā /pers. A/ (turpmāk arī – prasītāja) cēla tiesā prasību vienkāršotās procedūras lietā pret SIA "Mācību un konsultāciju centru ABC" (turpmāk arī – atbildētāja) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2019.gada 11.martā parakstīta vienošanās par darba tiesisko attiecību pārtraukšanu, kurā norādīts, ka pusēm nav savstarpēju pretenziju vienai pret otru. Pēc vienošanās noslēgšanas 2019.gada 12.martā atbildētāja izmaksāja prasītājai darba samaksu par 2019.gada februāra un marta mēnešiem, bez atbildētājas piekrišanas ieturot darba samaksu par februāra mēnesi 601,38 *euro* apmērā. Prasītāja nav iepazīstināta ar rīkojumu par ieturējuma izdarīšanu.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Darba likuma 78.panta otro daļu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas prasītājas labā darba samaksu 601,38 *euro* un likumiskos procentus 6,02 *euro* apmērā.

[2] 2019.gada 19.jūnijā tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi, kur atbildētāja norāda, ka prasību neatzīst.

Atbildētāja norāda, ka starp pusēm 2018.gada 9.aprīlī tika noslēgts darba līgums Nr./numurs/ (ar grozījumiem 2018.gada 1.jūnijā, 2018.gada 11.jūnijā un 2018.gada 1.oktobrī), saskaņā ar kuru prasītāja veica atbildētājas Sertificēšanas biroja vadītājas, izglītības iestādes vadītājas vietnieces mācību darbā un personas datu aizsardzības speciālistes amata pienākumus. Darba alga noteikta 1000 *euro* mēnesī.

Darba tiesiskās attiecības tika izbeigtas 2019.gada 11.martā saskaņā ar Darba likuma 114.pantu, pusēm norādot, ka nav savstarpēju pretenziju. 2019.gada 12.martā prasītājai tika izmaksāta darba samaksa, no kuras, pamatojoties uz 2019.gada 11.marta rīkojumu Nr.180311 izdarīts ieturējums 601,38 *euro* apmērā, proti, ieturēta procentu bonusa piemaksa no 2019.gada februāra algas, par aprēķina periodu no 2018.gada decembra līdz 2019.gada janvārim.

Prasītajai 2019.gada 21.februārī izsniegts brīdinājums - Brīdinājums /pers. A/ -, tajā norādot, ka par darba līguma pārkāpumiem no 2018.gada novembra līdz 2019.gada februārim atbildētājai nodarīti zaudējumi un kaitējums reputācijai. Atbildētāja, izdarot ieturējumu, ir rīkojusies saskaņā ar Darba likuma 78.panta pirmās daļas 1.punkta noteikumiem, jo atbildētāja, veicot procentu izmaksu 2019.gada janvārī, nebija informēta par prasītājas pieļautajiem darba līguma un darba kārtības pārkāpumiem.

Prasītāja nav izteikusi iebildumus ieturējuma izdarīšanai ne parakstot brīdinājumu, ne parakstot vienošanos par darba tiesisko attiecību izbeigšanu. Bez tam, rīkojums par pārmaksas ieturējumu izdots Darba likuma 78.panta otrās daļas noteiktajā termiņā. Prasītāja nav apstrīdējus ieturējuma pamatu un apmēru.

Pie apstākļiem, kad atbildētāja neatzīst galveno parādu nav pamata arī likumisko procentu piedziņai.

[3] 2019.gada 10.jūlijā tiesā saņemta prasītājas atsauksme par atbildētājas 2019.gada 19.jūnija paskaidrojumiem.

Prasītāja norāda, ka darba alga tika izmaksāta 2019.gada 12.martā, proti, dienu pēc vienošanās par darba tiesisko attiecību izbeigšanu, kurā norādīts, ka pusēm nav pretenziju vienai pret otru. 2019.gada 25.februārī atbildētājai e-pasta nosūtīts papildināts paskaidrojums, kurā norādīts, ka prasītāja nepiekrīt algas piemaksu pārrēķina veikšanai.

No Darba likuma 90.panta izriet, ka darbiniekam var izteikt piezīmi vai rājienu, savukārt prasītājai izteikts brīdinājums – Darba likumā neparedzēts disciplināratbildības veids, attiecīgi, izbeidzot darba tiesiskās attiecības, prasītājai nebija disciplinārsodu un ieturējuma izdarīšana bija nepamatota.

Vērš uzmanību uz apstākli, ka prasītāja tika iepazīstināta ar brīdinājumu, nevis rīkojumu, attiecīgi viņa nevarēja apstrīdēt rīkojumu.

[4] 2019.gada 29.jūnijā tiesā saņemta atbildētājas atsauksme par prasītājas 2019.gada 10.jūlija atsauksmi.

Atsauksmē norādīts, ka atbildētāja nav saņēmusi prasītājas 2019.gada 25.februāra paskaidrojumus iesniegtajā reakcijā un formā, turklāt iebildumi nav celti līdz prasības celšanai tiesā.

Nav apstrīdams fakts, ka prasītāja nav disciplināri sodīta, tomēr 2019.gada 21.februāra brīdinājumā uzskaitīti apstākļi, kas norāda uz būtiskiem darba līguma un darba kārtības pārkāpumiem, kas bija par pamatu ieturējuma veikšanai. Atbildētājas ieskatā, Darba likuma 78.pants neparedz prasītājai tiesības atsaukt piekrišanu ieturējuma veikšanai.

Bez tam, norādīts, ka prasītāja laika periodā no 2019.gada 25.februāra līdz 28.februārm bija darbnespējīga, neveica darba pienākumus un nebija darbā. Minētie apstākļi liecina, ka prasītājas 2019.gada papildinātais paskaidrojums vērtējams kritiski.

[5] Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par to lietas dalībnieki ir savlaicīgi informēti, 2019.gada 27.septembrī nosūtot informatīvu vēstuli.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi un novērtējusi prasības pieteikuma materiālus un lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[7.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

[7.2] Lietā nav apstrīdēts, ka prasītājai un atbildētājai bija darba tiesiskās attiecības saskaņā ar starp pusēm 2018.gada 9.aprīlī tika noslēgto darba līgumu /numurs/(ar grozījumiem 2018.gada 1.jūnijā, 2018.gada 11.jūnijā u n 2018.gada 1.oktobrī), saskaņā ar kuru prasītāja veica atbildētājas Sertificēšanas biroja vadītājas, izglītības iestādes vadītājas vietnieces mācību darbā un personas datu aizsardzības speciālistes amata pienākumus. Darba alga noteikta 1000 *euro* mēnesī.

Lietā nav apstrīdēts arī, ka darba tiesiskās attiecības tika izbeigtas 2019.gada 11.martā saskaņā ar Darba likuma 114.pantu, pusēm norādot, ka nav savstarpēju pretenziju.

Nav apstrīdēts arī, ka 2019.gada 12.martā prasītājai sakarā ar darba tiesisko attiecību izbeigšanu tika izmaksātas no darba devēja pienākošās summas, no kuras, pamatojoties uz 2019.gada 11.marta rīkojumu Nr.18031, atbildētāja izdarīja ieturējumu 601,38 *euro* apmērā, proti, ieturēta procentu bonusa piemaksa no 2019.gada februāra algas, par aprēķina periodu no 2018.gada decembra līdz 2019.gada janvārim. Tāpat arī nav apstrīdēts ieturējuma apmērs.

Nav apstrīdēts, ka prasītajai 2019.gada 21.februārī izsniegts brīdinājums "/pers. A/", tajā norādot, ka par darba līguma pārkāpumiem no 2018.gada novembra līdz 2019.gada februārim atbildētājai nodarīti zaudējumi un kaitējums reputācijai, un prasītāja ar minēto brīdinājumu ir iepazinusies.

[7.3] Lietā ir strīds par to, vai atbildētāja bija tiesīga ieturēt no prasītājai izmaksājamās summas 601,38 *euro*.

Atbilstoši Darba likuma (šeit un turpmāk – redakcijā kas bija spēkā laikā no 2018.gada 28.novembra līdz 2019.gada 3.aprīlim) 78.panta pirmās daļas 1.punktam, ieturējumus, kas izriet no darba devēja atprasījuma tiesībām, var izdarīt no darbiniekam izmaksājamās darba samaksas, lai atprasītu summas, kas pārmaksātas darba devēja maldības dēļ, ja darbinieks par šo pārmaksājumu ir zinājis vai viņam atbilstoši apstākļiem to vajadzēja zināt vai ja pārmaksājums pamatojas uz tādiem apstākļiem, kuros vainojams darbinieks.

Atbildētāja norāda, ka prasītāja bija radījusi atbildētājai zaudējumus un nepildīja darba pienākumus, līdz ar to atbildētājai bija tiesības ieturēt no prasītājas tās summas, kas jau bija izmaksāta 2019.gada februārī kopā ar algu, par 2018.gada decembri un 2019.gada janvāri.

Atbildētāja uzskata, ka ir informējusi prasītāju par ieturējumiem, jo prasītāja bija informēta par tai izteikto brīdinājumu, šo brīdinājumu parakstīja, tādēļ ir piekritusi ieturējumu veikšanai un nevar to vairs atsaukt.

Tiesa šādu atbildētājas argumentāciju atzīst par nepamatotu.

Saskaņā ar Darba likuma 78.panta pirmās daļas 1.punktu ir pieļaujami darba devēja ieturējumi no darbiniekma izmaksājamās darba samaksa, tomēr šādu ieturējumu veikšana ir iespējama tikai tad, ja tiek izpildīta virkne nosacījumu, kas norādīti Darba likuma 78.panta otrajā un trešajā daļā.

Lai atbildētāja kā darba devēja būtu tiesīga ieturēt no prasītājai kā darbiniecei izmaksājamās darba algas kādas summas, tai atbilstoši Darba likuma 78.panta otro daļu bija jāizdod rakstveida rīkojums par ieturējumu izdarīšanu ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no pārmaksātās summas izmaksas dienas (..). Par šāda rīkojuma izdošanu darba devējs nekavējoties paziņo darbiniekam.

Tiesa konstatē, ka atbildētāja ir izdevusi rīkojumu par ieturējumu veikšanu 2019.gada 11.martā, norādot, ka ieturējums veicams saistībā ar 2019.gada februārī izmaksāto darba algu, līdz ar to ir ievērots divu mēnešu termiņš rīkojuma izdošanai.

Atbildētāja nenorāda, ka būtu iepazīstinājusi prasītāju ar rīkojumu Nr.18031, arī prasītāja apgalvo, ka ar rīkojumu nav iepazīstināta.

Tiesa konstatē, ka Darba likums nenosaka kā tieši jānotiek paziņošanai darbiniekam par rīkojuma par ieturējumu izdarīšanu izdošanu, tomēr nav apšaubāms, ka šādai paziņošanai ir jānotiek un tai ir jānotiek tā, lai par šo paziņošanas faktu būtu iespējams pārliecināties.

Lietā nav konstatējams, ka prasītājai par rīkojuma Nr.18031 izdošanu būtu paziņots, atbildētāja arī nenorāda, ka būtu paziņojusi prasītājai par rīkojuma Nr.18031 izdošanu. Tieši pretēji, parakstot vienošanos par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar prasītāju, puses vienošanās ir norādījušas, ka tām nekādu savstarpēju pretenziju. Līdz ar to tiesai nav pamata konstatēt, ka atbildētāja ir izpildījusi Darba likuma otrajā daļā noteikto paziņošanas pienākumus.

Nepamatots ir atbildētājas viedoklis, ka parakstoies par to, ka iepazinusies ar prasītājai izteikto brīdinājumu, prasītāja ir piekritusi ieturējumu veikšanai un ir uzskatāms, ka atbildētāja ir paziņojusi prasītājai par ieturējumu veikšanu.

Nav nekāda pamata uzskatīt, ka jebkurš cits dokuments, kuru izdevusi atbildētāja, var aizstāt Darba likuma 78.panta otrajā daļā noteikto rakstveida rīkojumu. Atbildētājas izdotais brīdinājums prasītājai nav uzskatāms par rīkojuma ekvivalentu, jo Darba likuma 78.panta trešā daļa paredz, ka darbinieks var apstrīdēt gan darba devēja atprasījuma pamatu, gan apmēru, bet brīdinājumā nav norādīts, kādā apmērā ir veicami ieturējumi no prasītājas darba algas. Ieturējumu apmērs 601,38 *euro* norādīts tikai rīkojumā Nr.18031.

Turklāt prasītāja ir parakstījusi brīdinājumu ar sagatavoto tekstu "Iepazinos", nevis "Piekrītu", līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka prasītāja, parakstoties, ka ir iepazinusies ar brīdinājuma saturu, ir tam piekritusi un piekritusi arī nezināma apmēra ieturējumiem no darba algas.

Darba devējs ir tiesīgs veikt ieturējumus no darbinieka darba samaksas tikai, ja darbinieks ir nekavējoši iepazīstināts ar darba devēja rīkojumu par ieturējumu veikšanu, tas ir, ir informēts par ieturējuma pamatu un apmēru, un darbinieks nav apstrīdējis darba devēja atprasījuma tiesību pamatu vai apmēru.

Līdz ar to tiesa konstatē, ka atbildētāja nebija paziņojusi prasītājai par rīkojuma Nr.18031 par ieturējumu veikšanu izdošanu, un prasītāja nebija informēta par ieturējumu apmēru, līdz ar to viņai pat nebija iespēju apstrīdēt atbildētājas atprasījuma tiesību pamatu vai apmēru.

Pie šādiem apstākļiem tiesas ieskatā nav izšķirošanas nozīmes tam, vai 2019.gada 25.februārī prasītāja bija vai nebija informējusi atbildētāju par saviem iebildumiem, jo atbildētāja nav izpildījusi likumā noteiktos pienākumus, kas ļautu tai veikt ieturējumus no prasītājas darba algas un atbildētājai bija jāizmaksā prasītājai visas tai pienākošās naudas summas.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasība daļā par ieturētās summas piedziņu no atbildētājas prasītājas labā ir apmierināma, un no atbildētājas par labu prasītājai ir piedzenama nepamatoti ieturētā summa 601,38 *euro*.

[7.4] Prasītāja lūdz piedzīt no prasītājas likumiskos procentus 6,02 *euro* apmērā.

Tiesa norāda, ka saskaņā ar Civillikuma 1759.pantu nokavējuma procentu maksāšana ir saistīta ar parāda samaksas nokavējumu. Tā kā starp pusēm pastāvēja strīds par prasītājas tiesībām saņemt no atbildētājas minēto summu, tad līdz strīda izšķiršanai nav nekāda tiesiska pamata uzskatīt, ka atbildētājai jau būtu iestājies samaksas pienākums un arī samaksas nokavējums.

Līdz ar to likumisko procentu piedziņai nav pamata.

[8] Tā kā prasītāja, atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 1.punktam ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, tad saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu no atbildētājas valsts labā piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli apmierinātajai prasības daļai, tas ir, 99 procentu apmērā, ko veido valsts nodeva 91,20 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,52 *euro*.

Prasības noraidītajā daļā tiesas izdevumus uzņemas valsts saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta ceturto daļu.

[9] Ievērojot Civilprocesa likuma 204.[1]panta pirmās daļas noteikumus, nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8.panta pirmo daļu, 92.-97., 189.-193. un 204.[1]pantu, kā arī 250.[25] un 250.[27]pantu tiesa

nosprieda

apmierināt prasību daļēji.

Piedzīt no SIA "Mācību un konsultāciju centru ABC", reģistrācijas Nr.45403009746, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, 601,38 *euro* (seši simti viens *euro*, 38 centi).

Samaksa /pers. A/, personas kods /personas kods/, veicama norēķinu kontā /numurs/, AS "Citadele banka".

Prasību daļā par likumisko procentu 6,02 *euro* piedziņu noraidīt.

Piedzīt no SIA "Mācību un konsultāciju centru ABC", reģistrācijas Nr.45403009746, par labu valstij valsts nodevu 91,20 *euro* (deviņdesmit viens *euro*, 20 centi).

Valsts nodeva maksājama saņēmējai: Valsts kase, reģistrācijas numurs 90000050138, saņēmēja iestāde: Valsts kase, konta numurs LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī norāda civillietu identificējošu informāciju (atbildētāja vārds, uzvārds un civillietas numurs).

Piedzīt no SIA "Mācību un konsultāciju centru ABC", reģistrācijas Nr.45403009746, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,52 *euro* (pieci *euro*, 52 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami saņēmējai: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, konta Nr.LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī norāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kodu – 21499 un datus lietas identificēšanai.

Noteikt, ka tiesas spriedums izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese I.Gaile